

บันทึก

เรื่อง เรื่องจับสัตว์น้ำสยามที่มีระวางบรรทุกไม่เกิน ๑๐๐ ทอน

๑. กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งมาโดยหนังสือที่ ฎ.๘๕๕๙/๒๕๗๙ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๗๙ ว่ามีปัญหากฎหมายเดียวกันในระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กับ กระทรวงเศรษฐกิจ เกี่ยวกับเรือสยาม (คือเรือที่เป็นของคนไทย) ที่มีระวางบรรทุกต่ำกว่า ๑๐๐ ทอน และมีใช้เรือกล ในเมื่อเรือนั้นมีคนประจำเรือเป็นคนต่างด้าว ซึ่งได้อาศัยอยู่ในสยามเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า ห้าปี ก่อนวันใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการจดทะเบียนและออกใบอนุญาตสำหรับเรือจับสัตว์น้ำสยาม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๗๙ มากกว่าร้อยละสิบห้า

๒. คณะกรรมการกฤษฎีกา (อนุกรรมการร่างกฎหมายชุดที่ ๑) ขอเสนอให้ระลึกว่านโยบายในเรื่องการจับสัตว์น้ำของคนต่างด้าวในเขตจับสัตว์น้ำสยามนั้น ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิจับสัตว์น้ำในเขตจับสัตว์น้ำสยาม พ.ศ.๒๕๗๗ (มาตรา ๕)

นโยบายดังกล่าวมาแล้วนั้นมีว่า ห้ามมิให้ใช้เรือที่มีสัญชาติต่างประเทศทำการจับสัตว์น้ำ ถ้าเป็นเรือจับสัตว์น้ำสยาม คนประจำเรือจะต้องเป็นคนไทย แต่สำหรับในกรณีหลังนี้ มีข้อความ (มาตรา ๕ วรรค ๒) อนุญาตไว้ว่า คนต่างด้าวผู้ซึ่งได้อาศัยอยู่ในสยามเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปีก่อนวันใช้พระราชบัญญัติดังกล่าวมาแล้ว ย่อมเป็นคนประจำเรือจับสัตว์น้ำได้ ถ้าหากว่าคนต่างด้าวเหล่านั้นรวมกันไม่มากกว่าร้อยละสิบห้าแห่งจำนวนคนประจำเรือ

การใช้คนต่างด้าวเหล่านั้นเป็นคนประจำเรือจับสัตว์น้ำมากกว่าร้อยละสิบห้าถือว่าเป็นความผิดอาญา ซึ่งถ้าเป็นความผิดครั้งแรก เจ้าของเรือหรือนายเรือต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท ถ้าเป็นความผิดครั้งหลังต้องระวางโทษปรับครั้งหนึ่งไม่เกินพันบาท แต่ในกฎหมายว่าด้วยการจับสัตว์น้ำไม่มีข้อความอย่างใดที่ให้ถือว่าความผิดอาญาดังกล่าวมาแล้วนั้นเป็นเงื่อนไขอันจะทำให้ขาดลักษณะของการเป็น "เรือจับสัตว์น้ำ"

๓. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีความเห็นว่า เรือที่มีระวางบรรทุกต่ำกว่า ๑๐๐ ทอน และมีใช้เรือกล ไม่ถือว่าเป็นเรือจับสัตว์น้ำ เพราะฉะนั้น เจ้าของเรือจึงอาจใช้คนต่างด้าวเป็นคนประจำเรือเกินกว่าร้อยละสิบห้าได้ การที่มีความเห็นเช่นนี้ มีเหตุผลว่า ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการจดทะเบียนและออกใบอนุญาตสำหรับเรือจับสัตว์น้ำสยาม พ.ศ.๒๕๗๗ ซึ่งแก้ไขโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการจดทะเบียนและออกใบอนุญาตสำหรับเรือจับสัตว์น้ำสยาม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๗๙ "บรรดาเรือจับสัตว์น้ำซึ่งเป็นเรือกลทุกขนาดก็ดี หรือเรืออื่น ๆ ซึ่งมีระวางบรรทุกตั้งแต่ ๑๐๐ ทอนขึ้นไปก็ดี" ต้องจดทะเบียน

๔. กระทรวงเศรษฐกิจ มีความเห็นว่า มาตรา ๖ ดังกล่าวมาแล้วนั้น ว่าด้วยขนาดของเรือซึ่งจะต้องจดทะเบียนเท่านั้น หาได้บัญญัติไม่ว่า ถ้าไม่จดทะเบียนไม่ถือว่าเป็นเรือจับ

สัตว์น้ำ ความจริงเรือทุกชนิดที่ใช้ในการจับสัตว์น้ำ แม้จะมีได้จดทะเบียนก็ดี ถือว่าเป็นเรือจับสัตว์น้ำ เพราะฉะนั้นเจ้าของเรือจะใช้คนต่างด้าวเป็นคนประจำเรือเกินกว่าร้อยละยี่สิบห้าไม่ได้

๕. กรรมการร่างกฎหมาย มีความเห็นว่า การตีความของกระทรวงเศรษฐกิจ เป็นการถูกต้องแล้ว มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการจดทะเบียนและออกใบอนุญาตสำหรับเรือจับสัตว์น้ำสยาม พ.ศ.๒๔๗๗ ซึ่งแก้ไขโดย มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการจดทะเบียนและออกใบอนุญาตสำหรับเรือจับสัตว์น้ำสยาม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๔๗๙ ได้วิเคราะห์ศัพท์เรือจับสัตว์น้ำไว้อย่างกว้าง ๆ ว่า “เรือจับสัตว์น้ำ หมายความว่า ยานพาหนะทางน้ำทุกชนิดไม่ว่าจะแล่นไปด้วยวิธีใด ซึ่งใช้สำหรับจับหรือเป็นพาหนะไปจับสัตว์น้ำ” ส่วนมาตรา ๕ นั้น ว่าด้วยเรื่องสัญญาขาคามากกว่า และต้องอ่านรวมกันไปกับมาตรา ๖ ความจริงข้อความเหล่านั้นไม่มีปัญหาเลย เป็นข้อความที่เข้าใจได้ชัดเจนอยู่แล้ว

(ลงชื่อ) ดิเรก ชัยนาม

ผู้รักษาการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๔๘๑